

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házzhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A mi antiszemizmusunk.

Először beszélni kívánok e szóról: antiszemita. Mit jelent ez a szó, mi a jelentősége, s végül szükséges-e nekünk antiszemitáknak lennünk? Tehát mit jelent ez a szó? Ez valamely sémi fajellenest jelent, tehát ez éppen annyit jelent, mintha magamról azt mondom, hogy én antiromán, antiszláv, vagy antigermán vagyok; vagyis nemzeti öntudatommal kizszorítani kívánom mindazt, ami nem magyar, ami nem a magyar faj érdekeit szolgálja; elakarom nyomni minden idegen faj hatalmi törekvését, mely hazám s nemzetem ellen irányul. Tehát ez magában foglalja mindazt az ellenségeskedést, ami bármely idegen faj uralma ellen irányul, ha azon idegen faj itt Magyarországon oly uralmat szerzett, mely fájának számával, erejével nem áll arányban, vagy oly hatalmat s uralmat követel magának, amely a nemzetet alkotó, vagyis a magyar faj uralmát veszélyezteti. S ha megfontoljuk, hogy kell-e antiszemitának lenni, elménk arra vezet, hogy „valamint minden magyarnak kötelessége, antirománnak, antiszlávnak vagy antigermánnak lenni, ha részükről nagyobb mértékben faji veszedelem kezd fenyegetni, úgy kötelessége minden magyarnak antiszemitának is lenni.“

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban érdekes annak a megfigyelése, hogy a zsidó, mint vallásfelekezett akar szerepelni ott, hol valamely szabadságadta jogok kivivásáról van szó; egyebekben pedig, úgy viseletére, szokásaira, vallási és erkölcsi életére, gondolkodására, mint összetartozandóságára, nyelvére nézve, nem vallásfelekezeti, hanem faji politikát követ s mindenütt mint faj jelenik meg.

A zsidóság Magyarországon nagy tért hódított már meg, óriási számarányban telepedett le és számához képest óriási befolyást nyert az ország sorsának intézésében, óriási arányban foglalt tért közéletünk minden részében, vagyis egy önvérünkől teljesen idegen faj, mely beolvadni ugyszólván nem akar, számarányához képest óriási befolyást nyert. Erre nem kell más példát felhozni, mint az iskolai dolgokat. A főiskolai hallgatók 37 százaléka zsidó. Vagyis egy millió zsidó majdnem annyi tanulót tud nevelni a tudományos pályára, mint 17.000.000 magyar, német s más nemzetiség. A

budapesti jogi karon harmadánál jóval több zsidó, orvostant hallgatóknak pedig ugyszólván fele zsidó faju.

A faji veszedelem tehát megvan, a magyarságot tehát veszély fenyegeti, ha nem is közvetlen nemzeti, de erkölcsi minden esetre és ha már így is romlott erkölcsünk teljesen megromlanak, az erkölcsi bukás után menthetetlenül bekövetkezik a nemzeti bukás.

Ezért a magyarságnak a jövőben oltalmazni, ragyogtatni, óvni kell a zsidó faj ellen, nemcsak erkölcsét, de minden téren való elsőségét is, azaz föltétlen tulsúlyának biztosítása végett egy egységes munkára terelő munkálkodást kezdeni, melyben minden magyar tehetségéhez képest, erőmegfeszítéssel dolgozik.

Ez a mi antiszemizmusunk!

S ez, azt hisszük, nem olyan, melyet sok ország felmutat, s amilyent a zsidók ránkfognak, t. i. egyéni gyűlölet, melynek kiinduló pontja az, hogy a zsidófajbéli nem lehet sem jó hazafi, sem jó ember; s jelszava az, hogy a zsidó vele nem egyenrangú, s ki kell szorítani mindenünnen. Amint hogy kezdi kizszorítani Oroszország, Románia, Amerika stb. állam.

Minekünk nem célunk a zsidóknak, mint egyéneknek való érvényesülését megakadályozni, de célunk az, hogy a magyarság tulsúlyát, uralmát biztosítsuk, s míg egy, a magyarságnál hatalmasabb hatalom ki nem oltja a nemzet életét, addig itt csak a magyar faj uralmát, csak a magyar faj intézése a nemzet sorsát.

Nekünk tehát vannak céljaink, melyek eléréséért való küzdelemben, még az eszközökben sem igen szabad válogatni, mert céljaink nemesek s csak azt kell követnünk, amit a haza üdvé, boldogsága parancsol. Például, vajjon gondolt az a 48-as honvéd arra, hogy családapákat öl meg, testvéreket pusztít el, életét kockáztatja minden pillanatban? Nem, ő ezekre nem gondolt, csak az lebegett előtte, hogy ezeket mind egy szent, egy egyszerű cél szolgálatában teszi. És ha valaki egy szent cél szolgálatába szegődik, sem nem ember, sem családtag, hanem hazafi, kinek kötelessége mindazt vakon, engedelmesen tenni, amit azon bizonyos szent eszme, szent cél elérése parancsol, kinek szívében csakis egy, egy mindent, minden más érzést kizáró érzés lakozik, s ez a — hazaszeretet. M.

A renitens Ó-kér.

Becses lapjában a múlt héten Ókér községe úgy lett feltüntetve, mint renitens, felforgató elemek hada, mert megtagadta képviselőtestülete az 1908. évre a költségvetés tárgyalását s mint ilyen megérett a vármegye határozatára, képviselőtestületének feloszlására, amit kérelmez is a belügyminisztertől.

Az igazság érdekében engedje meg, hogy e hírhez néhány felvilágosító megjegyzést tehessek. A nemzeti kormány alatt igazát, bajának orvoslását kereső, önzetlen nép és hazaszeretet működik Okéren, amelyben nem tagadta meg egyszerűen a költségvetés tárgyalását, hanem csak azt kívánta, képviselőtestületi határozatában ki is mondotta, hogy mint a városokban, úgy Okéren is a zárszámadás és költségvetés sokszorosítva, tanulmányozhatás végett tárgyalás előtt 14 nappal a képviselőtestületi tagoknak megküldessék.

Tette pedig ezt azért, mivel évek előtt történt, a megyei ellenőrzés figyelmét is kikerülő szabálytalanságra, mely a község megkárosításával járt volna, jött rá, melyeknek megisméltélődését csak úgy véli megakadályozhatni, ha tanulmányozva, az előző számadásokkal összevetve, teszi bírálat tárgyává a bemutatott költségvetést és zárszámadást.

Hogy erre okvetlenül szükségünk van, ennek beigazolására bemutatok egy ókéri érdekes, de szomorú esetet. Van több is.

Néhány év előtt az állomáshoz vezető gyalogjárót kiköveztette a község, azt határozva, hogy a háztulajdonosok tartoznak a házuk előtt elvonuló járda költségeit fizetni. A járda elkészülvén, a község előlegezte a költséget a vállalkozónak ideiglenes nyugtára, melylyel a községi pénztárnok elszámolt a kiadott összegről, míg az érdekeltek meg nem fizetik a rájuk eső összeget.

S mi történt? egy véletlen folytán tudomásunkra jutott, hogy az ideiglenes nyugta eltűnt s helyét büszkén egy rendes foglalta el anélkül, hogy az érdekeltek a rájuk eső összeget kifizették vagy a képviselőtestület a kifizethetést kérelmezte s elrendelte volna. Mi ez, ha nem a képviselőtestület kiájtásza, arcucsapása, még pedig a község tetemes kárával? S mivel mindezt tünni nem vagyunk hajlandók, mindenek vagyunk csak jók, békeszeretők, hazafiak nem.

E hallatlan vakmerőség miatt panaszt tettünk a megyei főispán urnál, akinek közbejöttével ki is küldetett a központi főbíró az ügy megvizsgálására, ami megtörténvén, másfél évig vártuk a végzést s már azt hittük, hogy ad calendas Graecas lett elodázva, midőn e napokban megkaptuk. Es csodák csodája! az alispáni végzés abban semmi szabálytalanságot nem lát, hogy a jegyző s volt előljáróság az ideiglenes nyugtát eltüntetve — felhatalmazás és az érdekeltektől való pénzbeszedés nélkül — rendes nyugtával pótolta azt és így a községet 860 kor. körüli összeggel megkárosította volna, ha véletlenül napfényre nem jő a dolog; hanem hogy igazságot szolgáltatni és panaszosnak eleget tenni láttassék, megbírságotla a járdát készítettő volt bírót, amiért

a községi pénztáros naplójába nem volt bevezetve az ideiglenes nyugta összege, mint kiadás, hanem a nyugta mint készpénz szerepelt.

Ez igaz, hogy némi szabálytalanság, de az is igaz, hogy a vármegye mostani főjegyzője újvidéki főszolgabíró korában tudta ezt, miért nem utasította tehát az akkori előjáróságot e szabálytalanság helyrehozására? Ha pedig nem tudta, dacára annak, hogy mint járási főnök az ókéri számadásokat megvizsgálta — az is igaz, hogy az ő hibája is. Mar pedig ha — szerény véleményünk szerint — egyik hivatalnok hibája, szabálytalan eljárása miatt megbírságot, úgy illik, hogy a másik is kapja meg a magáét.

Ezt legalább elvárjuk a nemzeti kormány idejében.

Ez tek. szerkesztő ur! egy a sok közül. Ime! így fest igazában az a turbulens, renitens Okér!?

Különbö az egész ügyet és eljárásunk megokolását felterjesztjük a belügyminiszter urhoz.

Nemzetiségek lakta vidékünkön így akarják megnyerni a nemzetiségeket a magyar állam kiépítéséhez!? Es amely képviselőtestület az ilyenmódoni építéshez hozzá nem járul vagy éppen ellenszegül, annak feloszlását kéri!...

Tehát mégis boldog lesz végre a magyar...!!

A főgimnázium bajai.

Főgimnáziumunk államosításának kérdése készített bennünket arra, hogy a főgimnázium ügyével többet foglalkozzunk. Hát bizony van ott baj, de nem ám olyan, amely az államosítást tenné szükségessé. Olyan bajok ezek, amelyek az iskola fenntartónak kell segíteni és segíthet is anélkül, hogy bárminő tulkiadásokat erőszakolna magára. Ertem az előirányzatnál nagyobb kiadásokat.

Igy például a tanároknak a helyettesítési díjat ki kellene fizetni egy miniszteri rendelet értelmében. A törvényhatóság innen-onnan egy éve azt mondta ki, hogy a helyettesítési díjakat 1907. január hó elsejétől fogva fizeti csak, de vagy másképp évre visszamenőleg, amely időre ok nélkül szüntették be a helyettesítési díjakat nem. A tanári kar ezen határozatot megfélebbezte, s a felebbezést innen-onnan egy éve, hogy még nem terjesztették föl.

Ha hasonló dolgok nem fordulnának elő, a tanári kar kétszerezett erővel dolgoznék.

Meg azután a felszerelésekre megszávozott összeget sem utalványozzák ki. Ott hever a házipénztárban, amikor azon a könyvtárt, a szertárt kellene gyarapítani. Persze hasonló dolgok csak az államosítás malmára hajtják a vizet. Hanem igaz ám az is, mintha hasonló mulasztásokkal készakarva adnának anyagot a főgazgatónak, hogy rossz jelentéseket tehessen.

Tessék teljesíteni a köteleltséget, s főgimnáziumunk államosítás nélkül is minta gimnáziummá lehet.

Egy pénztintézet jövedelme.

A mai válságos pénzügyviszonyok között, a pénztintézetek vállalkozási mániájának közepe. érdemes leközölni az „Általános Takarékpénztár r. t.” ez évi jelentését, melyből sok pénztintézet megtanulhatja mi az a „szolidaritás”. A jelentés a következő:

„A mióta a mai közlekedési eszközök rendelkezésünkre állanak, azóta a pénzpiacra olyan pénzkrisis, pénzhiány még nem mutatkozott, mint az elmúlt év második felében.

A baj nagyságát és veszedelmes voltát növelte az a szomorú körülmény, hogy a pénzhiány nem helyi, hanem általános volt.

Nemcsak Európában, hanem az egész világon — nem is véve figyelembe a

magas kamatlábat — pénz csak ügyvelbajjal volt kapható.

Ez a szomorú körülmény idézte elő azt, hogy a felső pénztintézetek a vidéki pénztintézeteket egyszerre tetemes tőketörlesztésre kényszerítették.

Ezen kényszer hatása alatt a vidéki pénztintézetek kénytelenek voltak adósaiknak a kölcsönöket felmondani és a helyzetben az adott körülményekhez képest segíteni.

Habár az említett pénzkrisis általános volt és habár óriási tőke lett felmondva, mindannak dacára a szabadkai piacot nagyobb csapás nem érte. Fordultak elő ugyan itt is némi fizetési nehézségek, azonban ezen a ponton túl még eddig nem jutottunk.

Hogy az ilyen általános bajt eddig is ilyen simán elviselhettük, oka határozottan az, hogy a legnagyobb részét gazdálkodó és nyeresztermények előállításával foglalkozó lakosaink nyereszterményeknek nagy árai mellett könnyen megfelelhettek a nekik jutott néhez szerepek: a tetemes tőketörlesztésnek.

Nyers terményeknek ilyen szokatlan, magas árai nélkül a szabadkai pénzpiac is megrendülhetett volna és kötelezettségeinek nem birt volna kellő módon megfelelni.

Az elmúlt évet tehát bátran lehet a megpróbáltatások évének nevezni. Kipróbálta ez az esztendő a pénztintézeteknek fizető képességét, szolidaritását és megbízhatóságát.

Habár ily körülmények között általános volt a panasz és nagy volt az aggodalom, pénztintézetünk mindennek dacára azon kivételes, kellemes helyzetben volt, hogy ügyfeleinek méltányos kívánságait minden nehézség nélkül folytonosan kielégíthette, ügyleteit simán lebonyolíthatta és a meglevő kölcsönöket nemcsak nem mondta fel, hanem állandóan új és új kölcsönöket is folyósíthatott.

Ennek egyszerű magyarázata pedig abban rejlik, hogy az alapszabályainkban szabatosan körülírt tktptári szokásos üzletkörülmön túl nem mentünk, a rendelkezésünkre álló hitelünket — a legrosszabb eshetőségekre is elkészülve — óvatosan vettük igénybe és hitelezés tekintetében kellő óvatosságot fejtettünk ki.

Hogy a körülmények ily állása mellett a zárszámadásunk még sem mutat fel olyan eredményt, mint a milyent vagyónállagunk mellett várni lehetne, annak oka különösen az, hogy a betétek biztosítása céljából a pénztintézetünk ruganyosságának fokozása szempontjából a zármérleg szerint is kiütött mintegy 400.000 korona értékű négy (4%) százalékos, első rendű, el nem zálogosított értékpapírunk van.

Ezen értékpapírjaink árfolyama és a részvénytőke tartaléktőkével együtt a betéteknek mintegy ötven (50%) százalékat képezi.

A pénztintézetünk elhelyezett betétek tehát — eltekintve a többi számlákon kiütött összegektől — csak ez uton is mintegy 50% százaléknál biztosítottak találunk.

Ez alkalommal köteleltszertileg felhívjuk a t. közgyűlésnek becses figyelmét arra a körülményre, hogy pénztintézetünk 25 éves fennállását folyó évben fogja megünnepelni, a mely ünnepségnek kereteit a t. közgyűlés lesz hivatva meghatározni.

Meg kell még említenünk, hogy a pénztintézet kebelében megalakult kölcsönös segélyező szövetség VII. csoportjában 221 tag 929 üzletrésszel, a VIII. csoportban pedig 157 tag 604 üzletrésszel van képviselve.

Egy kis díjok ügy.

Még mindenki élénken emlékezik az állami díjokokrak országos nagygyűlésére. Az itt hozott határozatból kifolyólag 1907. november 15-én egy díjokküldöttség kereste fel a miniszterelnököt, aki igen biztató ígéretekkel bocsájtotta el magától a „nemzet napszámait”. (Sajnos ez nem frázis!)

Azóta azonban a díjok ügy egy kurta lépéssel sem haladt előbbre. Ez a körülmény döntő lépésre kényszerítette most már az ország díjnokságát. Egy országos határozatból kifolyólag ugyanis, ma az ország minden városából egy és ugyanazon időben (d. e. 10—11 óra között) sürgető táviratot intéztek az állami díjokokrak Wekerle miniszterelnökhöz. Így a szabadkai állami díjokokrak is. Táviratuk a következő:

„Nagyméltóságú Wekerle Sándor urnak
Budapest, képviselőház.

November 15-én díjokküldöttségnek adott válasza után reméltük, hogy végre rajtunk is segítve lesz. De a segítség egyre késik. Szomorú helyzetünkre való tekintettel kérésünk sürgős elintézéséért alázattal esedezünk.

Szabadkai állami díjokokrak.

Ettől a sikerült akciótól igen sokat vár az ország díjnoksága. Összetartás.

*Felkérjük lapunk mindazon olvasóit és barátait, akik bármely néven nevezendő nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál, akár mint igazgatósági, vagy felügyelő-bizottsági tagok, akár mint részvényesek befolyással bírnak: sziveskedjenek oda hatni, hogy a közgyűlések előtt közhírre teendő záromérlegek a ::
Bácskai Napló-nak adassanak fel hirdetés végett.*

Rablógyilkosság.

— A gyilkos a saját fiát sütötte meg. —

Borzalmas rablógyilkosságról szóló hírt közöl a Zentán megjelenő Összetartás.

Egy martonosi szalási ember fiával egy hizott sertést hajtott a martonosi hetivásárra, eladás céljából. A sertést el is adták. Az adásvételt szemmel kísérte egy közismert alak. A pénzt az apa átadta fiának s a fiu a pénzzel előre ment a szállásra igyekezvén, míg apja néhány fillérel betért egy faluvégi csárdába, pálinkát inni, miközben a nap erősen alkonyodni kezdett. Az apa néhány deci pálinkát fogyasztott el és fia után indult. A fiu már jó távolságra jutott s ösztönserien hátra-hátra nézett, egyszerre csak látta amint édesapját egy ember leütötte. A szerencsétlen apa nyomban összeesett és meghalt.

A legényke borzalommal, kétségbeesve rohant be egy közeli szállásra mert félt, hogy őt is üldözőbe veszik. Szállást kért a gazdaszontól, aki egyedül volt odahaza, néhány gyermekével. A legényke elmondotta a rémes történetet, hozzáfűzvén még, hogy a pénz ő nála van. A gazdaszont szívesen adott szállást a fiunak és gyermekei mellé egy földre vackolt ágyra fektette. Jóval később haza érkezett a gazda és suttogni kezdett az asszonnyal. A gazda elmondta az asszonynak, mint ütött le egy embert akinél hitte, hogy pénz van. Persze sötétben tárgyaltak s abban állapodtak meg, hogy a fiut, akinél a pénz volt, be fogják dobni az égő kemencébe.

A fiu hallotta saját halálos ítéletét. Visszaszorított lélekzettel ügyelt minden neszre. Egy óvatos pillanatban asztán nesztelenül kisurrant a sötét éjszakába s telhető erővel futott haza. A gazdaember semmit sem vevén észre, megfogta sötétben az asszony által megjelölt baloldalon szélsőnek feküdni vélt fiut és elszántan dobta be a kemencébe.

Az áldozat saját gyermeke volt és elégett. Mikor aztán mécsvilágnál keresték a fiu pénzeslajbját, rémülten vették észre, hogy a kemencébe a saját gyermekük égett meg. Most már a csendőrség vallatja a rablógyilkos házaspárt. Közlebbi részleteket lapunk zártáig nem kaptunk.

Ismerőseink körében terjesztjük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Országgyűlés. A mai ülésen Justh Gyula elnököl s jelentette, hogy Déry Zoltán pénzügyi államtitkár levelet irt neki, melyben lemondott geryeszezi mandátumáról. Az interpellációs könyvbe Pop Cs. István jegyzett be interpellációt.

A Ház ezután harmadik olvasásban elfogadta az erdélyi birtokrendezésről szóló javaslatot.

Ezután a birói és ügyési szervezetről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

A tisztek fizetésemelése. A magyar delegáció hireivel foglalkozott igen hangos kedvvel ma délelőtt a folyosó. Izgatottan beszéltek báró Aerenthal külügyminiszter tegnapi beszédéről, melyben ez kijelentette, hogy bizonyosra vehető a vámközösség fentartása.

— Milyen joron mer a külügyminiszter így nyilatkozni — kérdezték a függetlenségi képviselők — mikor a magyar parlament többsége világosan kimondta, hogy minden módon a külön vámterület megvalósítását követeli?

Ingerült a hangulat Okolicsányi Lászlóval szemben is, aki a függetlenségi delegátusok tudta nélkül terjesztette elő hirhedt határozati javaslatát.

Ezekkel a kérdésekkel foglalkozott tegnapi értekezletén a néppárt is a Szmezsányi György és Hencz Károly heves támadásokat intéztek Buzát Ferenc ellen, akinek szemére vetették, hogy a párt megkezdése nélkül szavazta meg a Sággy-Okolicsányi-féle határozati javaslatot. Az értekezlet elhatározta, hogy a katonatisztek fizetésrendezése kérdésében hétfőn, február 3-án értekezletet tart. A konferencia foglalkozott a házzszabályrevízió kérdésével is.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 2. Lukácsy István felolvasása a katolikus legényegylet disztermében, délután 4 és fél óraker, a szocializmusról és az iskoláról.

Február 2. Este 8 óraker színelőadás a katolikus legényegyletben.

Február 8. A magyar királyi posta és távirda altisztek és szolgák táncvigalma a Hungária disztermében.

Február 12. A szabadkai filharmónia társaság első hangversenye a színházban, este fél 8 óraker. Utánna táncvigalom a Pest-szálloda termében.

Február 16. A ludasi dalárda táncmulatsága Ludason, a Weisz-féle vendéglőben.

Február 26. A szabadkai szállodások, vendéglősök, kávéháztulajdonosok és kocszmárosok együletének bálja a Pest-szálloda összes termében.

Előfizetési felhívás!

A lezajlott küzdelmek után új erővel lépünk az új év küzdelterébe, hogy a keresztény ügynek diadalát tehetségünkhöz mértelen előmozdítsuk. Erőt a küzdelmekhez lapunk olvasóinak növekedő száma biztosított. Kérjük továbbra is támogatásukat, hogy még lankadatlanabban harcolhassunk igazságainkért. Kérjük őket, hogy ahova már jár lapunk, ismertessék minél szélesebb körben. Es ha az új év elején a régi előfizetők számát minden községben, városban, csak egygyel is szaporítják nagy erőt biztosítanak eszméinknek. Es ezt megtehetik, mert hiszen lapunk előfizetési ára csak

Vidéken:

negyedévre 3 kor. 60 fill.

Helyben:

házhhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fill.

Gyelmis Gerő programbeszéde.

Az I. választó kerület képviselőjelöltje, Gyelmis Gerő holnap, vasárnap délelőtt 10 óraker tartja programbeszédét a Pest-szálloda nagytermében.

A programbeszédre ez uton is felhívjuk az I. kerület választópolgárainak figyelmét.

— **Vármegyei kinevezés.** Fernbach Károly főispán, Valient Nándor közigazga-

tási gyakornokot tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki.

— **Szabad liceum.** Kalocsán a jézus-társasági tanárok időnkint ismeretterjesztő előadásokat tartanak a nagyközönségnek. P Drebitka Ferenc január 26-án szent Erzsébetről és koráról, P. Komárik pedig január 30-án az őseimberről értekezett, s különösen ez utóbbi előadás érdekes tárgyával rengeteg és igen előkelő közönséget vonzott a gimnázium nagytermében. A tudós tanár 50 vetített képpel élénkített előadásában a tetmészettudomány legújabb eredményei alapján mutatta ki. Haeckel és tanítványainak roszshiszeműségét, kik népszerű könyvekben váltig erősítik, hogy az ember fejlődése az állattól be van bizonyítva, de tudományos műveikben bevallják, hogy ez bizony csak föltevés. Micsoda számadás vár azokra a lelkiismeretlen tudományokra, melyek hazugságaikkal milliókat fosztottak meg hitöktől, mert a nagyközönség nem anyyira művelt, hogy állításaiknak bizonyítékait is követelte volna.

— **Főigazgatói látogatás.** Dr. Spilkó budapestkerületi főigazgató jelenleg a kalocsai főgimnáziumot látogatja.

— **A Szabadkai Philharmoniai Társaság** I. hangversenyt Regécy Ilona hegedűművész közreműködésével a városi színházban 1908. év február hó 12. napján este fél 8 óraker rendezi, melyet a Pest szálló termében táncvigalom követ. Helyárak: Alsó és középpáholy 12 kor. Felső páholy 7 kor. Támlásszék az összes sorokban 3 kor. I. em. erkélyszék 4 kor. II. em. erkély 1 kor. Deákjegy 60 fill., a zeneiskolai növendékek részére külön erkélyen 1 szék 60 fill. Felső karzat 40 fill. A táncvigalomra belépti jegyek a bál napján a pénztárnál kaphatók. A hangversenyre szóló 1-1 páholyjeggyel 4 személy, a támlásszékre szóló jeggyel 1 személy a táncvigalmon is részt vehet. A hangverseny műsora: I. rész. 1. Mozart: Jupiter-szimfonia I. része. 2. Beethoven: Hegedűverseny. Hegedű zenekar kísérettel előadja: Regécy Ilona urnő. 3. Grieg: Peer-Gyniből: a) Ases halála. b) Anitra tánc. II. rész. 4. a) Tartini: Ördögtrilla b) Hubay: Csárdajelenetek Hegedűn előadja: Regécy Ilona urnő. 5. Schubert: Szimfonia (H moll) a) Allegro moderato. b) Andante con moto. A zenekart Lányi Ernő e. karnagy vezeti.

— **Elhunyt iparos.** Egy derék, közszeretettben álló, csak a hivatásának élő iparos halt meg az este. Halála ismerőseinek körében mély megdöbbenést, őszinte fájdalmat keltett. Hiszen életének ugyszólván a kezdetén állott. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Balázs Piri Jánosné szül. Hanák Erzsébet, ugy a maga mint gyermeke Nácika nevében, fájdalommal jelenti, hogy forrón szeretett férje illetve édes atyja Balázs Piri János f. évi február hó 1-én, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 31-ik, boldog házasságának 10-ik évében jobblétre szenderült. A drága halott tetemei f. hó 2-án d. u. fél 4 óraker fognak I. kör Zárt-utca 104. sz. gyászházból, a Bajai sarkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az elhunyt lelki üdvéért az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 3-án d. e. 10 óraker fog a Szent-Tarézia templomban a mindenható Istennek bemutatni. Szabadka, 1908. évi február hó 2-án. Aldás és béke lebegjen drága hamvai felett! A drága halottat siratják még: özv. Balázs Piri Ignácné szül. Nagy Teréz édes anyja. Hanák Tamás, Hanák Tamásné szül. Irsai Regina ipa és anyósa. Láng Simonné szül. Balázs Piri Róza, Balázs Piri István testvérei. Láng Simon, Hanák Imre, Hanák Tamás, Hanák János, Balázs Piri Istvánné szül. Sebestyén Julia, Hanák Katica sógorai és sógorónői.

— **Új vasúti kocsi.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a magyar államvasut elöterjesztésére megengedte, hogy a vagonépítő gyáraktól ötven millió korona értékű személy, teher és podgyász-kocsikat szerezzen be. A megrendelés a kartelhez tartozó gyárak között következő képpen oszlik meg. A Ganz gyár 306 személy, 65 kalauz

és 1220 teherkocsit, a Schlick gyár 118 személy, 534 teherkocsit, a Danubius gyár 75 személy, 285 teherkocsit, a Weitzer-féle vaggongyár 175 személy, 30 kalauz és 616 teherkocsit s a győri vaggongyár 186 személy, 30 kalauz és 825 teherkocsit készít. Az összes kocsi 1909. évi december 31-ig szállítandók.

— **A Szabadkai Katolikus Legényegyesület.** 1908. február 2-án kedélyes estélyt rendez, melynek műsora a következő: O jön. Bohózat I felvonásban. Irta Ney K, Szereplő személyek: Lipostyák József, Egrényi Ferenc, Kovács László, Krix József, Koritkó Róbert, Primiszker Mátyás. — Katonásan. Vigjáték I felvonásban. Irta Andreánszky Jenő. Szereplők: Lipostyák József, Takács Mariska, Kovács Margit, Csengődy József, Egrényi Ferenc, Krix József.

— **A munkásbiztosító törvény.** A kereskedelemügyi miniszteriumban megkezdtek annak a rendelettervezetnek a tárgyalását, amelyet Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a munkásbiztosító pénztárak számvitelének, valamint statisztikai és egyéb nyilvántartásainak tárgyában készített. E rendelet után a munkásbiztosítási választott bíróságok szervezeti és eljárási szabályzata kerül tárgyalás alá. Készen van ezeken kívül a biztosításra való bejelentéseket szabályozó rendelettervezet, a munkásbiztosító hivatal ügyviteli és fegyelmi, valamint kezelési szabályzatainak, ugyszintén az országos pénztár első veszélyességi táblázatának tervezete és munkában van a kerületi, vállalati és magánegyesületi pénztárak új alapszabályainak tervezete is.

— **A zombori ovódák telkei.** E hó 31-én a zombori polgármester előszobája csak úgy hemzsegett a sok telektulajdonostól. Zombor városa ugyanis már régen elhatározta, hogy a külvárosokban a miniszteri rendeletek értelmében ovódákat épít. Osszesen négyet. Telkeket kell tehát vásárolni. A telektulajdonosok kapva-kaptak a kedvező alkalmon, hogy jó áron tulajdonuk házhelyeiken. A felek részéről most egész a következő városi nagygyűlésig kötelező ajánlatokat maga a polgármester vette fel. A telektulajdonosok pedig reménykedve néznek a közgyűlés elé, mely hivatva van ez ügyben dönteni.

— **A ludasi dalárda táncvigalma.** A ludasi dalárda február hó 16-án, a ludasi Veisz-féle vendéglőben táncvigalmat rendeznek.

— **Vége a vadász-szezonnak.** A mai naptól kezdve a puszkákat szegre lehet akasztani. Már egy hónap óta se volt a vadászat az, ami azelőtt. Foglyot már január 1-je óta lőni nem lehet. Holnaptól kezdve pedig a nyul is szabadon érzi magát a puszkapopogás alatt. Mert különös egy állat is ez a nyul-féle, Február 1-jétől egész augusztus 15-éig bátran megy a puszkavégre. Augusztus 15-től kezdve pedig alig lehet rátalálni. Úzik, hajtják a vadászok napfelkeltétől naplementéig s alig kerül csak egy is a puszkavégre. Hanem február 1-je után bátran megy neki a vadásznak. Egész a puszkavégig merészkedik s onnan vigyorog a vadászra. Az idei vadász szezon különben nem a legkielégítőbb volt. Pár év óta valami ragályos betegség pusztította a tapsifüleseket. Kevés volt a vadállomány. Nem nagyon busulnak tehát a vadászok, hogy vége van a vadászatoknak. Erős vadászok még holnaptól kezdve is vadászhatnak, ha elmennek oly vidékre, hol viz és benne vizivad van. Vizimadarakra ugyanis az év bármely szakában lehet vadászni.

— **A sakter nem eskethet.** Egy régi még a Deák-féle kiegyezés előtti időből való ügy került most felszínre Bihar vármegyén. Ugyanis egy biharmegyei faluban Katz Miksának a papája, Katz Miksa megismerkedett Kohn Helénával, aki szép is volt, jó is volt. Az ismeretség fokozódott egészen a legvégső fokig, addig, ameddig a házasság cseréli fel az ismeretséget. Ez az idő el is jött, azonban, a két ismerősnek nagyon sürgős volt a házasság s a községben nem volt pap. Tekintettel arra, miként a nevek

is mutatják, izrael utodairól lévén szó és a községben a metszőn kívül más hitsorsos nem volt, de mert a házasság nagyon szükséges volt, a metszőt kérték meg, hogy adja őket össze. A metsző ugyan eddig mindig csak metszett és legkevésbé sem forrasztott össze sziveket, mégis vállalkozott a nagy munkára és a legnagyobb szabályszerűséggel adta össze a két nagyon jó ismerőst. Sőt a szertartás végén még az edény töréséről sem feledkezett meg. A metsző elhunyt, elhunytak az új párok is, mielőtt azonban elhunyt volna, a Miksa fiuknak adtak életet. azután kolerában meghaltak. A Miksát, míg odahaza volt a faluban, simla Miksának hívták, azonban kikerült a faluból és ekkor vezeték névre is volt szüksége. O azt mondta, hogy a papját Katznak hívták, de azt igazolni is kellett anyakönyvi kivonattal. Anyakönyvi kivonat nem lévén, mert a metsző csak a levágott apró- és nagy marhákat tartotta számon. — de a Miksa fiu ezek között nem szerepelvén, nem adhatott kivonatot, minek folytán kénytelen volt a mamájának nevét viselni, a Kohnt. Nem nyugodott bele az ügybe, hanem kereste az igazságát, bizonyítani akarta, hogy 1863-ban az udvari kancellária engedelmével a metsző is eskethetett és ezen az alapon kérte a minisztert, hogy a nevét Kohnról Katzra változtassák. A vallás- és közoktatásügyi miniszter nem látta beigazoltnak Kohn kérelmét és kimondta, hogy a sakter 1863-ban sem adhatta össze Kohn és Katzkat, miért is Kohn Miksa továbbra is csak Kohn marad.

Verekedő katonai őrzárát.

— A bakafegyver garázdálkodása. —

Szinte hihetetlenül vakmerő, galád támadást intézett tegnap éjszaka egy négy emberből álló katonai őrzárát, Szabadka egyik utcájában békésen, gyanútlanul haladó fiatalemberek ellen. A felháborító, mondhatnánk ortámadás az őrzárát részéről a következőképen történt.

Négy fiatalember a sáros utcában egymás háta mögött lépkedve tartott hazafelé. Egyszer csak futó lépéseket hallottak maguk mögött mire a leghátul haladó fiatalember megfordult, hogy megnézzze, mi történik mögötte.

Alig fordult azonban meg a 86-ik gyalogezred négy őrzárátot teljesítő bakája közül az egyik a puska agyával úgy ütötte mellbe, hogy szótlánul összeesett. Erre a négy baka a másik három fiatalemberre rohant, azokat agyba főbe verte. Az egyik fiatalember arca egészen földagadt az ütlegelésektől.

A galád támadás elkövetése után, mintha semmisen történt volna, elhagyta az őrzárát a megtámadottakat. A fiatalemberek megvárták, míg elbukott társuk magához tért s azután haza mentek azzal az elhatározással, hogy másnap az őrzárátot följelentik. Ezt ma meg is tették.

Ugy tudjuk, hogy a katonai őrzárát nem békés emberek megtámadása végett van kirendelve. Epen ezért meg is vagyunk győződve arról, hogy a katonai hatóság a katonai szabályokat durván sértő katonákat szigorúan meg fogja büntetni.

Erkölcsei züllés az ifjúságban.

— Gyermek rablóbanda. —

Zombori tudósítónk írja, hogy a bezdáni csendőrség letartóztatta Bezdánban Ujvári Lajos asztalos és Balla József pék-inasokat, a kiknek lelkiismeretét nem kevesebb, mint 27 betörés, lopás és gyújtogatás terheli. Harmadik társuk is van, szintén 14-15 éves, Tubity Márko nevű béregi születésű csavargó szolgál, akinek azonban sikerült a csendőrök elől megugrani.

Mintegy öt hat hónappal ezelőtt ellopták Majtány József cukrász üzletajtó kulcsát, hogy alkalom adtán a cukrázdába juthassanak és ott garázdálkodhasanak. Mint-

hogy a kedvező alkalom sokáig késett, azt határozták el, hogy fegyujtanak egy házat.

Majtány, mint lelkiismeretes önkéntes tüzoltó, aki egy tűzvész alkalmával oltás közben egyszer már majdnem életével fizette meg önfeláldozását, most is a tűzhöz rohant. A züllött fiuk már feszegetni kezdték az ajtókat, de közbejött véletlen körülmény folytán a betörés még nem sikerült. Ruf Mátyás gazdasági épülete azonban porig leégett.

Ugyaníly szándékkal gyujtották fel Bence postamester nagy kazal szénáját.

Többször feltörték a dunai nagy halászbárkákat. Legutóbb az önszegélyző szövetséget kasszáját akarták megdézsmálni, de rajta vesztettek. — Ilyen és ehhez hasonló nagyfoku erkölcsi züllés manapság már alig vehető ujságzásba.

A napilapokon gyakran hasábszámra hemzsegnek e szörnyű bűnök. Vajjon honnan e züllötség? A nevelés kiányossága az oka. Sokan nevelni akarnak Isten nélkül. Láttuk a fenti példából és aki Istent nem ismer, nem ismeri az felebarátját sem. Vissza Jézus üdvözítő keresztjének tanaihoz.

INNEN-ONNAN.

— Hány gyereke van?
— 69 volt!
— ??
— Vagyis hat van, kilenc volt.

*
— Es hogy néz ki a gazdag özvegy, akit Béla báró eljegyzett?
— Ne is kérdezd! Az még otthon is fátyolt hord.

*
— Mi a különbség a pacsirta és az anyós között?
— ?

A pacsirta fenn énekel.
Az anyós fenének se kell.

*
Hogy hívják az álmos kucsébert? Kucs-álmos.

Hogy hívják a zsidó kucsébert? Kucs-heber.

Hogy hívják a kíváncsi kucsébert? Kukucséber.

Hogy hívják a kucsébert, ha hason fekszik? Akkor is kucséber a neve.

Krécsi A. Nándor könyvkereskedése elfogad

előfizetéseket

minden bel- és külföldi folyóiratokra,

• • • napi- és divatlapokra • • •

az eredeti hirdetett áron.

SZINHÁZ.

* **Ujdonságok.** A jövő hetet ujdonságok hetének nevezhetjük. Egymásután három darab kerül bemutatásra. Az első kedden lesz. Verő Gyula színművét, A népet mutatja be társulatunk, mely a budapesti Nemzeti színház állandó műsordarabja. Szociális problémát fejteget s szintársulatunknak majdnem valamennyi tagját foglalkoztatja. A főbb szerepekben Markovics, Könyves Bogyo és Nagy I. vesznek részt. Szerdán Heltai Jenőnek a fővárosi nyári színpad számára írt énes bohózatát, a Bernát kerül színre Markovics, Mezei, Bogyo, Nagy, Szigeti és Virányival a verető szerepekben. Csütörtökön Tündérszerelem, zajos sikert aratott operette kerül közönségünk elé elsőrangú szereposztásban, új jelmezekkel és kiállítással.

—

M ű s o r:

Vasárnap délután Zsidó honvéd, este Vig özvegy.

Hétfő: Lotti ezredesei.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmaka-csabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára üvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ifj. ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 186-36

TÖRVÉNYSZÉK.

Agyonütötte a mulató pajtását.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A múlt év őszén Vay József és Sétáló Károly együtt mulattak egy adai kocsmában. Eleinte csak ment a mulatás jókedvvel, később azonban az alkohol duhajkodásra készítette őket, aminek persze az lett a vége, hogy összevesztek. Eleinte szóval sértgették egymást. Később Vay megunt a sértgetésnek ezt a módját s egy sörösüveget kapva föl, azzal úgy vágta fejbe Sétálót, hogy ez a kapott sérülésben másnap meghalt.

Ebből kifolyólag állt ma Vay a szabadkai esküdtbíróóság előtt, szándékos emberölés kísérletével vádolva.

Az esküdtek csak a késő éjjeli órákban mondták ki igazmondásukat.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra a következő bűnügyek tüzetek ki a jövő hét folyamán

Február hó 4-én: Ifj. Budai István közokirat hamisítás büntette, Fábrián György súlyos testi sértés büntette, Rózsa Gergely és társai hatóság elleni erőszak büntette.

Február hó 5-én: Kalmár Simon rágalmaszás vétsége, István Károly hatóság elleni erőszak büntette, Skobrák Sándor magánokirat hamisítás büntette.

Február hó 7-én: Nagy János és társai súlyos testi sértés büntette, Jurgácsi Péter erőszakos nemi közönsülés büntette, Kovács Pál család büntette.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjusági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

::: könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ::: Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

KÖZGAZDASÁG.

** **Borgazdaságunk fejlődése.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a vándorpincemesterekkel elért gazdasági eredményekre nemcsak ezen intézmény fejlesztését, a pincemesterek számának szaporítását határozta el, hanem a borgazdasági szakismeretekre jutalomdíjakat tűz ki oly szőlőgazdák részére, akik az okszerű szőlő- és borgazdaság s a borkezelés, továbbá a pincegazdaság helyes berendezése és vezetése s a borértékesítés terén elismerést érdemelnek és követésre méltó példát nyújtanak. Ezen jutalomdíjakat, valamint a borkiállításokra engedélyezendő pályadíjakat a hazai művészet és műipar által előállított s megfelelő vonatkozású motívumokat feltüntető emléktárgyak alakjában adományozza. A borgazdaság helyes irányu átalakításának emeltyűje az okszerű borkezelés s a szakismeretek terjesztése. Ezeknek szolgálnak a borászati téli tanfolyamok, a tanfolyamokkal, amelyek lelkészeknek, tanítóknak, szőlőbirtokosoknak, gazdatiszteknek, kiscsászoknak, szőlőkezelőknek tartatnak, már eddig is szép gyakorlati eredményeket értek el s ezért a kurzusok sorozatának állandó szaporítása is célja a miniszternek.

Szerencsés

összetétele és a felhasznált borok gondos megválogatása eredményezi általánosan :: :: elismert kítűnő minőségét. :: ::

KAPHATÓ: 256-59-7

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körmeözy Ernő.

42

Később majd atyja is követi őt Argentínába. Megfogja kérni, hogy csak addig várjon türelemmel, míg lakást szerezhetsz számára. Meg volt győződve arról, hogy Don Ferrante házáat szívesen hagyja oda.

Erről álmodozott mindig. Feledte a féltelmet, a szégyent, a veszélyt, mindent, de mindent!

Hirtelen zavaros, értelmetlen kiáltás ütötte meg fülét. Onnan a lépcső felől hangzott, mely az udvarból az emeletre visz. Nehéz léptek kopogása hallatszottak fel hozzá, s egy nagy csapat ember közeledett feléje a folyosón. Látta, hogy valami nehéz terhet cipelnek karjaikon, de a sűrű csoport miatt nem vehette ki tisztán.

A csapat élén a sápadt ügyvéd haladt. Odasietett Micaelához, s hamarosan közölte vele, hogy mikor Don Ferrante az izgága Torinot ki akarta utasítani a boltból, ez türelmével megsebezte őt. A sebet már kimosták, be is kötötték, s Don Ferrante két hét múlva fölépül újra.

Amint Don Ferrante lefektették, szemét révedezve jártatta körül a szobában. De nem Donna Micaelát kereste tekintete, hanem Palmeri lovagot. Odaintette magához, s szó nélkül csupán jelekkel értette meg vele, hogy többé nem szabad elhagynia házat. Nem, soha többé.

Donna Micaela a szeméhez kapott. Hogyan? Atyja itt maradhat tehát? Hisz így ő is meg van mentve! Csoda történt, mely im segített most rajta.

Ah, most már igazán vidám lehetett és boldog! Pedig korántsem volt az. Inkább valami kínzó fájdalom fogta el szívét. Most már el sem utazhatik. Ha atyja maradhat őt is köti a hitvesi hűség. Igen, így van; maradnia kell.

Hirtelen holtbágyadság vett erőt rajta. Kimerítette a hosszú utazás. Hisz oly régóta van már úton. Most már azonban nem mehet tovább. Célját sohasem éri el, soha. Ontudatlanul rogyott össze. Olyan erőtlenség volt, mint a szélütött. Most már pihennie kellene a fárasztó munka után. De nem sikerült neki. Egy egész életen át kell majd folytatnia útját, s célhoz mégsem ér.

VIII.

Két versszak.

A rémes napot követő reggel Donna Eliza boltjában ült, s számlálgatta pénzét. A bevétel hihetetlenül gazdag volt. De nem is csoda. Most, hogy benyitott a boltba, szinte megijedt, mikor oly pusztának, üresnek látta. Nyoma sem volt a sok ezüstös éremnek, vasszekerceseknek a hatalmas olvasóköteg is eltűnt az asztalról. Gaetano szép szobrocskáit mind le kellett szedni a polcokról, s el is kapkodták nyomban. Donna Eliza majd hogy el nem pityeredett, mikor annak a sok jószágos szentnek képét hiába kereste maga körül.

Kihúzta a pénzesfiókot, de csak alig, hogy engedett, annyira tömve volt a pénzrel. Csakhogy most nem mosolygott feléje, mint máskor, hanem egyre csak sirdogált, mintha csupa hamis pénzt seper volna be. Ah! Mi haszna van a sok kopott lírából, a nagy halom rézdarabból, mikor Gaetanot vesztette most el?

Ah, gondolta magában, legalább csak egy napig várt volna még velem, nem is kellett volna elmennie innen, hisz most bővében vagyunk a pénznek!

A póstakocsit hallotta most megállani a boltajtó előtt. Fel sem tekintett, mert azóta, hogy Gaetano magára hagyta, nem sokat gondolt a külvilággal. A boltajtó megnyílt, s erősen csilingelt a csengő.

Valaki bekiáltott hozzá: „Donna Eliza! Donna Eliza!”

Gaetano volt.

— Szent Isten! hogy kerülsz te vissza? — kiáltá az asszony.

— Kis szobrocskáinkat mind eladtad már; azért siettem vissza, hogy ujakat véssek.

— De honnan tudod mindezt?

— Az éjjel Rosa Alferivel találkoztam a póstakocsin, — ő beszélte el.

— Mily szerencse, hogy épen erre a kocsira ültél!

Alig egy órával utóbb Gaetano már a műhelyben ült és serényen dolgozott. Donna Eliza százszor is benézett hozzá, annyira örült, hogy viszontlátja őt.

Donna Micaela, mikor Gaetano visszatérését hallotta, nem igen örült, sőt inkább haragos indulat, s kétség gyötörte folyton. Félt attól, hogy az ifjú kísértetbe hozza.

(Folyt. köv.)

Vendéglőkben, kávéházakban és sörcsarnokokban követeljük a :: „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Keresztény társ

:: ajánlatát kérem :: néhány száz koronával

jövedelmező ipar

alapításához. 270-1-1

Cím: A kiadóhivatalban.

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-50

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-13

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Figyelem!

Aki bármilyen ingó vagy ingatlan eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszéki bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltek. 92-134

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

förlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

42-57

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és füzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglapok nélkül 100 darabonként 30 fillérről kap. hatók a ::

Szabadkai Nyomda- és

Hírlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

MEGHIVÓ.

A SZABADKAI KERESKEDELMI ÉS IPARBANK

folyó 1908. évi február 9-én, vasárnap d. e. 10 órakor az intézet helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. A jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével megbizandó két részvényes kijelölése.
 2. A lefolyt 1907. évi üzleteredményéről előterjesztendő évi jelentés.
 3. A zárszámlának a felügyelő-bizottság jelentésével együtt való előterjesztése és az a fölött adandó fölmentés.
 4. A nyereség felosztása, illetőleg az osztalék meghatározása.
 5. Hat igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tag választása.
- Szabadkán, 1908. évi január hó 14-én.

Az igazgatóság.

Vagyon.	Mérleg-Számla.		Teher.	
Készpénz	131444	38	Részvénytőke	400000
Bankszerű váltók	516688	15	Tartalékalapok:	
Visszszámított váltók	1759798	32	Rendes tartalékalap	K 240.000—
II. Hitelegyleti váltók	41166	—	II. Hitelegyl. tartalékalap	561.11
Kölcsönök kézizálog és értékpapírokra	41516	—	Nyugdíj	31.385.83
Betáblázott és kezességi kötelezvények	887532	14	Betétek könyvecskékre	1913690
Butor és felszerelés 10% levonás után	6189	59	Föl nem vett osztalék	200
Érepénzek és értékpapírok	106393	50	Hitelegyleti biztosítékalap	3780
Váltóúrlapok és bélyegek	1000	—	kamatai	718
Harminckét adós folyószámlán (bankszerűen biztosítva)	520036	21	1908-ik évre előre felvett kamatok	11707
Intézeti ház	80000	—	Kilenc hitelező folyószámlán	57698
Ingatlanokban	257154	49	Visszszámított váltók idegen pénzüzeteknél	1759798
Idegen pénzüzetek egyenlegei folyószámlán	9740	03	Nyereség 1907. évben	K 64.122.89
Vegyes számlák egyenlegei	108404	—	Athozat 1906. évről	5.993.52
Hátralékos kamatok	22597	39		70116
				41
	4489660	20		4489660
				20

Tartozik.	Nyereség- és Veszteség-számla.		Követel.	
10%-os betétkamatadó	8818	71	Kamatokért a visszszámított váltókra fizetett kamatok levonása után: bankszerű váltókra	68939
Kamatokért betétekre	86766	35	II. Hitelegyleti váltókra	2689
Tisztek és szolga fizetése	19830	—	Kötelezvényekre	57845
Üzleti költségek, házbér stb.	15311	06	Kézizálog- és értékpapír kölcsönökre	3480
Fizetett adó 1907-ik évben	16138	06	Folyószámlai kamat	31318
Nyereség 1907-ik évben	K 64.122.89		Jutalékszámlán	11639
Athozat 1906. évről	5.993.52	70116	Nyereség érepénz és értékpapírokon	221
			Intézeti ház jövedelme	4245
			Ingatlan után jövedelem	8009
			Hátralékos kamatok	22597
			Maradvány 1906-ik évről	5993
				52
	216980	59		216980
				59

Szabadkán, 1907. évi december hó 31-én.

Aubermann Miklós
pénztárnok.

Horvátovits Ernő
főkönyvvezető.

Jelen „mérleg-“ és „veszteség-nyereség-számla“ alulírott felügyelő-bizottság által a kereskedelmi törvény 199. §-ának rendelkezéséhez képest megvizsgáltván, annak tételei a főkönyvnek minden tételével — valamint az év végével megtartott részletes rovincsolás alkalmával valójában talált összes pénz- és értékkészletekkel — teljesen megegyeznek és így azt mindenekben helyeseknek találtuk.

Szabadkán, 1908. évi január hó 28-án.

A felügyelő-bizottság tagjai:

Berger Antal
f. b. elnök.

Boholy Imre
f. b. tag.

Kovács Antal
f. b. tag.

Lendvay András
f. b. tag.

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók
egyházi műiparintézet
Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, esillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindenmű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésre, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és domborművi stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-3

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezenül is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

195-33

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkályha készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóci-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztantics Lajos

kiviteli és vámgőzmalma. Szabadka, III., László-utca 770. Telefonszám 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia

orgona- és harmonium-gyár
PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnyomatu (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészies kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindenmű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olesón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 244-5

Légnyomatu és electro berendezések.

Hirdetések

árszabály szerint

felvételnek :: ::

a kiadóhivatalban

— SZABADKÁN, —

Rákóci-utca 20. sz.

és

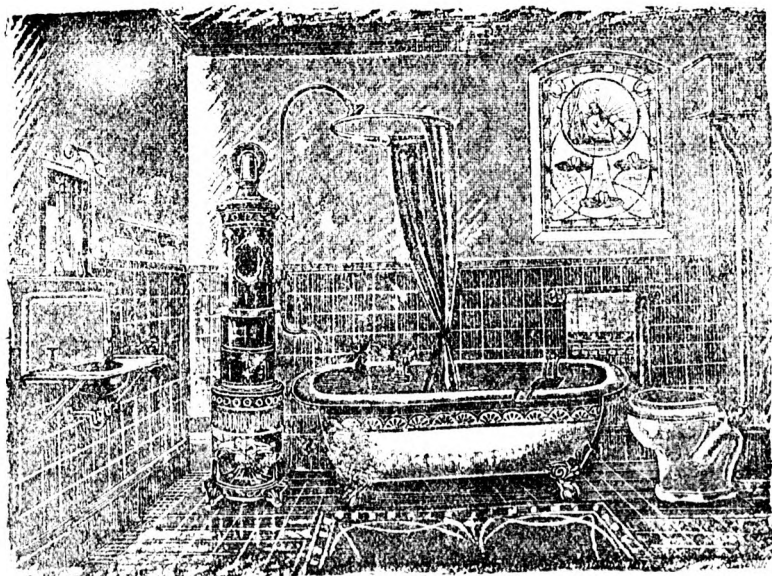
— FILOY JENŐ —

könyvkereskedőnél

Damjanich-utca 106. sz.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete
SZABADKAN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. Gyári árak.

17-34

MEGHIVÓ.

A Szabadkai Takarékpénztár és Zálogház Részvénytársaság

1908. évi február hó 16-án, vasárnap délelőtt 9 órakor az intézet saját házában tanácstermben tartja meg

XIV. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre a szavazatra jogosult részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárszámadásnak előterjesztése és a felmentés fölötti határozat.
 3. A múlt évi eredmény felosztás iránti javaslat.
 4. Hat igazgatósági és öt felügyelő-bizottsági tag választása.
 5. Netáni indítványok az alapszabályok 13. §-a értelmében.
- A mérleg- és veszteség-nyereség-számla, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a társaság tanácstermben kinyomott példányokban megszereshető.

Ezen közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak

meg, hogy az alapszabályok 9. §-a értelmében szavazat jogát csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazottja által, aki 1907. évi december hó 31-ig bezárólag a részvénykönyvbe bejegyezve van és részvényét 1908. évi február hó 13-án délután 5 óráig az intézet pénztárába elhelyezi.

A részvénye már 1908. évi január hó 30-án is letétbe helyezhető. Szabadkán, 1908. évi január hó 26-án.

Az igazgatóság.

Vagyon

Mérleg-számla 1907 december hó 31-én.

Teher

271	Pénztár készlet			29816	45	137	Részvénytőke			200000	—
144	Intézeti ház			44000	—		Alapok:				
	Váltók:						tartalék-alap	45007	15		
260	tárcában	1262009	—			219	nyugdíj-alap	13665	82	58672	97
221	visszleszámításban	835327	—	2097336	—	258	Betétek:				
	Jelzálogkölesönök:					241	rendes betét	1503532	33	1511809	89
253	kötelezvény alapján	198371	56			240	kötelező betét	8277	56	835327	—
204	törlesztéses	126169	95	324541	51	224	Fedezett folyó számla tartozás			20340	67
239 231	Intézet tulajdonát képező értékpapírok és értékek			76301	18	205	Atruházott jelzálogkölesön			126169	96
239 230	Zálogkölesönök:					98	Előre felvett kamatok			27195	20
229	ékszer és értékpapírra	140344	45			60	Tőke kamat adó			7251	76
228	ruhára	58452	53	198796	98	225	Arverési felesleg			1106	07
212	Felszerelések			4360	—	273	Bélyeg illeték			175	30
272	O. M. B. Giró-számla			12225	18	230	Fel nem vett osztalék			221	—
113	Kötelező betét előleg			596	07	73	Részvényátíratási bélyeg			6	42
223	Különbféle követelések			9388	29		Nyereség:				
98	Hátralékos és előre fizetett kamat			14954	08	136	át hozat a múlt évről	6276	79		
11 270	Adósok folyó számlán			3306	29		folyó évi tiszta nyereség	39385	84	45662	63
126 243											
245 246											
247 248											
249 250											
251 252											
255 256											
263 264											
274											
	Követelések visszlesz. intézetektől			17549	54						
	Árverésen visszamaradt tárgyak			767	29						
				2833938	86					2833938	86

Veszteség

Veszteség- és nyereség-számla 1907 december hó 31-én.

Nyereség

226	Tiszti fizetések			19951	53	136	Nyereség áthozat			6276	79
268	Üzleti költség			8652	98		Kamatok:				
238	Adó			10450	56	265	váltók után (visszl. kam. lev. után)	110517	47		
145	II. fokú bélyeg			183	90	220	zálogkölesönök után	24261	53		
269	Betét kamat			72517	61	259	kötelezvény kölesön után	16494	50		
154	Betét kamat adó			7251	76	254	előlegek után	844	95	152118	45
142	Fedezett folyó számla kamat			1173	67	150	Duna főügynökség jövedelem			1200	—
239	Arfolyam különbözet			1250	—	211	Ertékpapír jövedelem			1661	90
217	Napidíjak			1477	—	233	Magyar jelzálog hitelbank 4 százal. záogl. szelv.			47	03
	Nyereség:					232	Kisbirtokosok orsz. földhit. int. 4 1/2 százal. záogl. szelv.			425	—
136	át hozat a múlt évről (adómentes)	6276	79			262	Kisbirtokosok orsz. földhit. int. 4 1/2 százal. záogl. szelv.			286	75
	1907. évi tiszta nyereség	39385	84	45662	63	227	Házbér jövedelem			450	—
						185	Különbféle díjak			2741	70
						267	Jutalék			2657	—
										707	02
				168571	64					168571	64

Szabadkán, 1907 december hó 31-én.

Ilgenn Ignác s. k., cégvezető-titkár.

Heidl Nándor s. k., főpénztárnok.

Gyubek Géza s. k., főkönyvelő.

Megvizsgálta és helyesnek találta az igazgatóság:

Kiss Ábel s. k., elnök-igazgató.

Bogesits Félix s. k. Beck Mátyás s. k. Faltum Jeromos s. k. Faltum Antal s. k. id. Kocsár János s. k. Mamuzsich Gergely s. k. Mamuzsich Albert s. k. Mukics Aladár s. k. Németh Péter s. k. Szaghszter Gyula s. k. Sáresevics Máté s. k. Vidákovits János s. k.

Jelen „Mérleg-” és „Nyereség- és Veszteség-számla” alulírott felügyelő-bizottság által, a kereskedelmi törvény 199. §-ának rendelkezéséhez képest megvizsgáltatván, annak tételei a főkönyvnek minden tételeivel, valamint az év végével megtartott részletes rovincsolás alkalmával valójában talált összes pénz- és értékkészletekkel teljesen megegyezők és így azt helyesnek találtuk. — Kelt Szabadkán, 1908 január hó 27-én.

A felügyelő-bizottság tagjai:

Auberman Miklós s. k.

Kovács Mihály s. k.

Horvátovits Ernő s. k., fel. biz. elnök.

Sonnenberg Salamon s. k.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.